

Осіпенко Наталія Сергіївна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української літератури,

українознавства та методик їх навчання

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Україна

РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ У ФОРМУВАННІ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ПОЗИЦІЇ МОЛОДІ

Вихідними положеннями виховного процесу в умовах становлення української державності та інтеграції України в європейське та світове співтовариства є принципи національного виховання студентської молоді. Головною метою національного виховання на факультеті є формування свідомого громадянина – патріота Української держави, активного провідника національної ідеї, представника української національної еліти через набуття молодим поколінням національної свідомості, активної громадянської позиції, високих моральних якостей та духовних запитів.

Розв'язання проблеми громадянського виховання молоді спирається на науковий доробок Г. Костюка, С. Максименка, В. Кременя, С. Рубінштейна. Методологічні аспекти і загальнотеоретичні основи навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі, спрямованого на формування у майбутніх фахівців громадянської позиції, показано в роботах В. Борисова, В. Вербець, М. Євтуха, І. Зязюна, З. Красноок, Н. Нікітіної, Н. Петрової ін. Громадянську позицію учені визначають як систему особистісно-ціннісних якостей, притаманних людині та соціальних чинників, що впливають на неї і в процесі взаємодії можуть проявлятися у готовності захищати свою країну, здатності до самопожертви, житті і праці на благо суспільства [1, с. 38].

Національно-патріотичне виховання є одним із головних пріоритетів і органічним компонентом у формуванні громадянської позиції студентів факультету української філології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини [3].

Студентській раді належить важливу роль у формуванні громадянської позиції студентської молоді через реалізацію адміністративної, культурно-

просвітницької, наукової, господарської та інших видів діяльності, що регламентовано Статутом університету та Положенням про студентське самоврядування.

Національно-патріотичне виховання є важливим засобом громадянської освіти на факультеті української філології та реалізовується через: знання, які розкривають основи національно-патріотичного виховання студентів; свідоме ставлення до патріотичної діяльності; любові до своєї Батьківщини, свого народу; загальнолюдських моральних цінностей і високої педагогічної культури; шанобливого ставлення до історичного минулого українського народу, його мови та духовних цінностей своєї держави; прагнення підвищення добробуту свого народу, держави; вироблення активної життєвої позиції до суспільно-корисної діяльності; взаєморозуміння та поваги до інших націй і народів та ін. [2].

Пріоритетним напрямком у формуванні громадянської позиції молоді є індивідуальний підхід до виховання інтелектуально розвиненої та творчої особистості студентів, стимулювання розвитку їх інтересів і талантів, широке прилучення студентів до здобутків духовної і моральної культури української нації. На факультеті української філології функціонують: літературна студія імені Миколи Платоновича Бажана, майстер-класи: театр слова, театр пісні, театр танцю, український рушник, народна іграшка, народний аматорський фольклорний колектив «Софія».

Варто відзначити високий рівень співпраці викладачів факультету і студентського самоврядування. Зокрема, викладачами кафедри української літератури, українознавства та методики їх навчання організовано чимало зустрічей з відомими вченими, письменниками, громадськими діячами, учителями, майстрами. Вже традицією стало проведення народознавчих свят – «Андріївські вечорниці», «Вулиця», «А вже весна скресла» тощо. Позитивним є те, що викладачі та студенти не тільки вивчають культурну спадщину українців, а й широко популяризують її в усьому світі.

Упродовж навчального року студенти громадянську позицію демонструють у факультетських, загальноуніверситетських, міських та

всеукраїнських заходах таких як: творчість педагогічної майстерності; гала-концерті, приуроченого до Дня студента; гри КВН «Кубок ректора УДПУ»; презентації груп першого курсу «Книга майстрів»; «Парад миру», приуроченого до Дня міста.

Студенти із задоволенням організовують та беруть участь у благодійних акціях. Студенти факультету систематично відвідують Київський військовий шпиталь, організовують концерти до Дня захисника Вітчизни, проводять акції «Напиши листа воїну», «Подаруй дитині радість у день Святого Миколая» та вручення подарунків дітям, батьки яких знаходяться в зоні АТО або загинули на Сході країни. Така робота засвідчує високий рівень громадянської позиції молоді, поваги до Батьківщини.

Традиційними є акції «Запали свічку» по вшануванню пам'яті жертв Голодомору та Революції гідності. У контексті Дня Соборності України та річниці проголошення Акту возз'єднання Української Народної Республіки й Західно-Української Народної Республіки студенти факультету долучились до «ланцюга єднання», як символу духовної єдності українського народу. Традиційною є участь студентів у вшануванні пам'яті воїнів Другої Великої Вітчизняної війни та воїнів-інтернаціоналістів.

Формування патріота, елітарної особистості нашої держави на факультеті реалізовується через систематичне відвідування тематичних виставок, культурних осередків, музеїв. У рамках відзначення річниці Революції Гідності студентською радою розроблено план заходів, який передбачає проведення кінолекторіїв, тематичних бесід, відвідування тематичної фотовиставки «Герої Майдану» у ДІАЗ «Стара Умань» тощо.

З метою популяризації молодіжного туризму, вивчення пам'яток української історії, культури, народного мистецтва систематично організовуються екскурсії, поїздки по визначних історичних місцях України.

Отже, робота студентського самоврядування засвідчує, що молодь зорієнтована не тільки на здобуття професійних знань, а й на формування творчої, ініціативної, національно свідомої особистості.

Список літератури:

1. Громадянська освіта: теорія і методика навчання : посіб. для студ. вищих навч. закл. Київ : Проект ЄС «Громадянська освіта –Україні», 2008. 174 с.
2. Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання на 2020-2025 роки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2020-p#Text> (дата звернення: 27.04.2021).
3. Факультет української філології. URL: <https://ff.udpu.edu.ua/> (дата звернення: 27.04.2021).

